

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Ndob/2/2018
Identifikačné číslo spisu: 5118203117
Dátum vydania rozhodnutia: 22.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Ľubomíra Kúdellová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5118203117.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Coleco, s.r.o., so sídlom Stráž 8418, 960 01 Zvolen, IČO: 45 648 441, zastúpeného advokátskou kanceláriou LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, 960 01 Zvolen, IČO: 36 861 723, proti žalovanému: L.H., bytom B., o zaplatenie 8 970,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 63CbZm/5/2018 (pôvodne vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 44CbZm/3/2018, o nesúhlase Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením sporu Okresným súdom Žilina, takto

rozhodol:

Príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Banská Bystrica.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Žilina dňa 1. februára 2018 domáhal, aby súd uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 8 970,- eur s príslušenstvom.
2. Okresný súd Žilina postupom podľa § 43 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) postúpil vec Okresnému súdu Banská Bystrica s tým, že postupujúci súd nie je kauzálne príslušný a vec postupuje súdu kauzálne príslušnému podľa ustanovenia § 22 písm. f/ C. s. p. v spojení s § 13 C. s. p. a podľa § 109 ods. 1 prvá veta zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) s poukazom na predmet sporu - nárok zo zmenky uplatnený formou poddžníckej žaloby - pričom z obsahu žaloby vyplýva, že žalovaný má adresu trvalého pobytu v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici.
3. Okresný súd Banská Bystrica s postúpením sporu nesúhlasil a vec predložil podľa ustanovenia § 43 ods. 2 C. s. p. Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie o príslušnosti. Nesúhlas s postúpením odôvodnil poukazom na ustanovenie § 20 písm. c/ C. s. p., ktoré upravuje výlučnú miestnu príslušnosť, pričom uviedol, že predmetný spor je vyvolaný osobitnou povahou exekučného konania. Poukázal tiež na to, že pri výlučnej miestnej príslušnosti je vylúčená všeobecná miestna príslušnosť podľa § 13 C. s. p. a podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku. Ďalej uviedol, že je vylúčená kauzálna príslušnosť podľa § 22 C. s. p. a že predmetný spor je sporom vyvolaným exekučným konaním (keby neprebiehala

exekučné konanie nebol by vznikol predmetný spor), pričom exekučné konanie prebieha na Okresnom súde Dolný Kubín, ktorý je výlučne miestne príslušný vo veci konať a vo veci rozhodnúť bez ohľadu na skutočnosť, že v tomto spore je uplatňovaný nárok zo zmenky. Okresný súd Banská Bystrica tak dospel k záveru, že nie je príslušný na prejednanie a rozhodnutie sporu, pričom Okresný súd Žilina tak isto nie je súdom príslušným a príslušným súdom je Okresný súd Dolný Kubín.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici postúpil spis na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému Okresnému súdu Žilina a Okresnému súdu Banská Bystrica, keďže podľa jeho názoru ide o spor o kauzálnu príslušnosť, o ktorom nemôže rozhodnúť s poukazom na § 43 ods. 2 C. s. p.

5. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Žilina a Okresnému súdu Banská Bystrica (§ 43 ods. 2 C. s. p.) po preskúmaní veci dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením sporu nie je dôvodný.

6. Vo predloženej veci ide o spor týkajúci sa zmenky, čo musí smerovať k úvahe, že vo veci musí byť ako základná riešená otázka kauzálnej príslušnosti, teda kompetencia najvyššieho súdu o príslušnosti rozhodnúť je podľa § 43 ods. 2 C. s. p. daná, ktorého rozhodnutím sú sudy viazané (§ 43 ods. 1 a 2 C. s. p.).

6.1. Osobitná úprava kauzálnej príslušnosti v ustanoveniach § 22 až § 33 C. s. p. predstavuje úpravu obsahujúcu kritériá určenia príslušného súdu, ktoré s ohľadom na predmet konania určujú ako jediný oprávnený vo veci konať takto určený súd aj pre prípad, že by bola inak založená podľa všeobecných ustanovení týkajúcich sa miestnej príslušnosti príslušnosť iného prvoinštančného súdu. Má tak povahu prioritnej voči všetkým ostatným do úvahy prichádzajúcim vymedzeniam príslušnosti.

6.2. Civilný sporový poriadok touto úpravou limituje rozsah pôsobnosti v určitých sporoch len na niekoľké prvoinštančné sudy, ktoré tak prejednávajú presne zákonom definovanú agendu so zároveň presným vymedzením ich územnej kompetencie - územného obvodu, spravidla zahŕňajúceho územné obvody viacerých súdov. Účelom tejto právnej úpravy bolo zabezpečenie špecializácie súdov na prejednanie určitých konkrétnych vecí a rýchle, plynulé a hospodárne rozhodovanie takto špecializovaných súdov.

6.3. Ustanovenie § 22 C. s. p. upravuje kauzálnu príslušnosť pre konanie v sporoch týkajúcich sa zmeniek, šekov alebo iných cenných papierov vrátane sporov týkajúcich sa zmenkových protestov. V zmysle písm. f/ uvedeného zákonného ustanovenia je kauzálna príslušnosť pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici Okresný súd Banská Bystrica.

7. Ďalšou dôležitou okolnosťou, ktorú je potrebné vyriešiť pri správnom zodpovedaní otázky, ktorý súd je vo veci príslušným pre konanie a rozhodnutie, je procesná osobitosť, a to skutočnosť, že sa jedná o tzv. poddlžnicu žalobu ako procesného prostriedku uspokojenia oprávneného v exekučnom konaní vedenom voči dlžníkovi povinného, ktorý sám sa však účastníkom exekučného konania nestáva (viď ustanovenie § 35 Exekučného poriadku).

8. V súvislosti s úpravou výlučnej miestnej príslušnosti obsahuje Civilný sporový poriadok v ustanovení § 20 písm. c/ aj kritérium, podľa ktorého namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, na ktorom prebieha exekučné konanie, ak ide o spor vyvolaný osobitnou povahou tohto konania.

8.1. Osobitnú úpravu miestnej príslušnosti obsahuje pre poddlžnicke žaloby výslovne Exekučný poriadok v ustanovení § 109 ods. 1, podľa ktorého v prípade, ak dlžník povinného nevyplatí exekútorovi pohľadávku bezodkladne po tom, keď sa mu doručil exekučný príkaz alebo keď sa stala pohľadávka splatnou, môže sa oprávnený domáhať vo vlastnom mene od dlžníka povinného na všeobecnom súde dlžníka povinného vyplatenia pohľadávky.

9. Podľa čl. 16 C. s. p. súd postupuje a rozhoduje v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi pri zohľadnení ich vzájomného vzťahu a v súlade so základnými princípmi tohto zákona.

10. Predpokladom riešenia diskrepancie medzi uvedenými ustanoveniami Civilného sporového poriadku a Exekučného poriadku je ich vzájomný vzťah, pričom Exekučný poriadok je vo vzťahu k Civilnému sporovému poriadku špeciálnym právnym predpisom (lex specialis), na základe čoho je aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku ako lex generalis možná len v prípade, ak Exekučný poriadok neobsahuje špeciálnu úpravu.

10.1 Exekučný poriadok obsahuje komplexnú úpravu inštitútu poddžníckej žaloby v ustanovení § 109 ods. 1, ktorý okrem iného upravuje aj príslušnosť súdu na konanie a rozhodnutie o takejto žalobe. Konanie o poddžníckej žalobe je podľa Civilného sporového poriadku štandardným sporovým konaním, pričom však niektoré špecifické zákonné náležitosti tohto typu konania sú definované priamo v Exekučnom poriadku.

10.2. Najvyšší súd nepovažuje záver Okresného súdu Banská Bystrica o aplikácii ustanovenia § 20 písm. c/ C. s. p. v predloženej veci za správny. V tejto súvislosti poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia - vid' uznesenia z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Ndob/2/2018 a z 27. apríla 2018, sp. zn. 4Ndob/3/2018 - a na záveroch v nich vyslovených zotrváva aj v rozhodovanej veci. Poddžnícka žaloba nie je sporom vyvolaným osobitnou povahou tohto konania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 20 písm. c/ C. s. p.. Výlučná miestna príslušnosť sa v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia vzťahuje len na tie konania vyvolané osobitnou povahou prebiehajúceho exekučného konania, kde príslušnosť súdov na konanie nie je upravená v Exekučnom poriadku (vid' excindačné žaloby podľa § 44 Exekučného poriadku, t. j. spory výslovne vyvolané samotným exekučným konaním).

10.3. Okrem skutočnosti, že na rozhodovanie o poddžníckej žalobe je výlučne príslušný všeobecný súd dlžníka (§ 109 Exekučného poriadku), nemožno opomenúť osobitný charakter sporu z pohľadu kauzálnej príslušnosti (vid' bod 7.2. vyššie), ktorá je daná tým, že vo veci ide o spor založený na zmenkovom vzťahu.

10.4. Okresný súd Banská Bystrica tak predstavuje všeobecný súd dlžníka pre konanie o poddžníckej žalobe, ako to predpokladá Exekučný poriadok v ustanovení § 109 ods. 1, keďže pri nachádzaní príslušného súdu je potrebné vziať do úvahy existenciu osobitného kritéria obsiahnutého v lex generalis, ku ktorému už osobitné pravidlo lex specialis neobsahuje, a teda súd je povinný postupovať už v rámci pravidiel normovaných všeobecným predpisom.

11. Vychádzajúc z vyššie uvedeného aj s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu (vid' uznesenia uvedené v bode 10.1) najvyšší súd uzatvára, že v posudzovanom spore o príslušnosť, v ktorom bola podaná poddžnícka žaloba z nároku zo zmenky, je na prejednanie a rozhodnutie sporu podľa ustanovenia § 22 písm. f/ C. s. p. kauzálne príslušný Okresný súd Banská Bystrica, keďže všeobecný súd žalovaného (dlžníka povinného) sa nachádza v územnom obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici. Preto najvyšší súd dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Banská Bystrica s postúpením sporu Okresným súdom Žilina nie je dôvodný.

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.